

ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ ΕΡΓΑ

Αριστείδης Κουτρούλης

Σχολή Χημικών Μηχανικών και
Μηχανικών Περιβάλλοντος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Αρχές υδραυλικής στα αστικά υδραυλικά έργα (σύντομη επανάληψη)
- Σωληνώσεις
  - Υδραυλικοί υπολογισμοί
- Αντλίες
- Σπηλαίωση
- Υδραυλικό πλήγμα
- Διαστασιολόγηση βαρυτικού αγωγού εξωτερικού υδραγωγείου

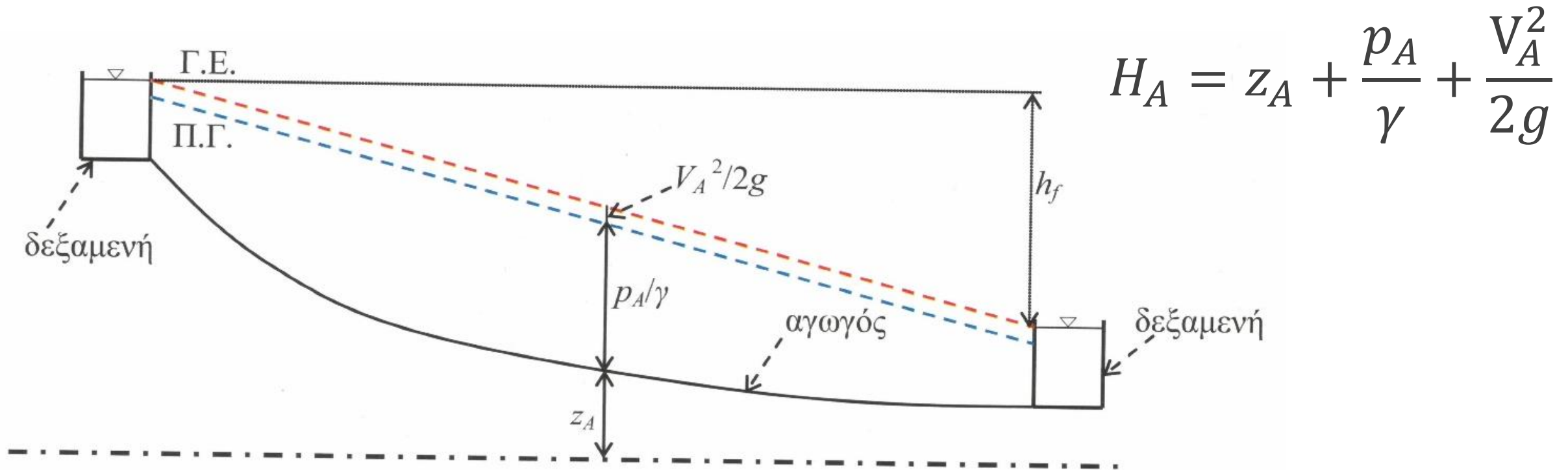
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Αρχές υδραυλικής στα αστικά υδραυλικά έργα (σύντομη επανάληψη)
- Σωληνώσεις
  - Υδραυλικοί υπολογισμοί
- Αντλίες
- Σπηλαίωση
- Υδραυλικό πλήγμα
- Διαστασιολόγηση βαρυτικού αγωγού εξωτερικού υδραγωγείου

Στοιχεία υδραυλικής στα αστικά υδραυλικά έργα

Χαρακτηριστικά ροής κλειστών αγωγών

Στοιχεία υδραυλικής στα αστικά υδραυλικά έργα

Χαρακτηριστικά ροής κλειστών αγωγών

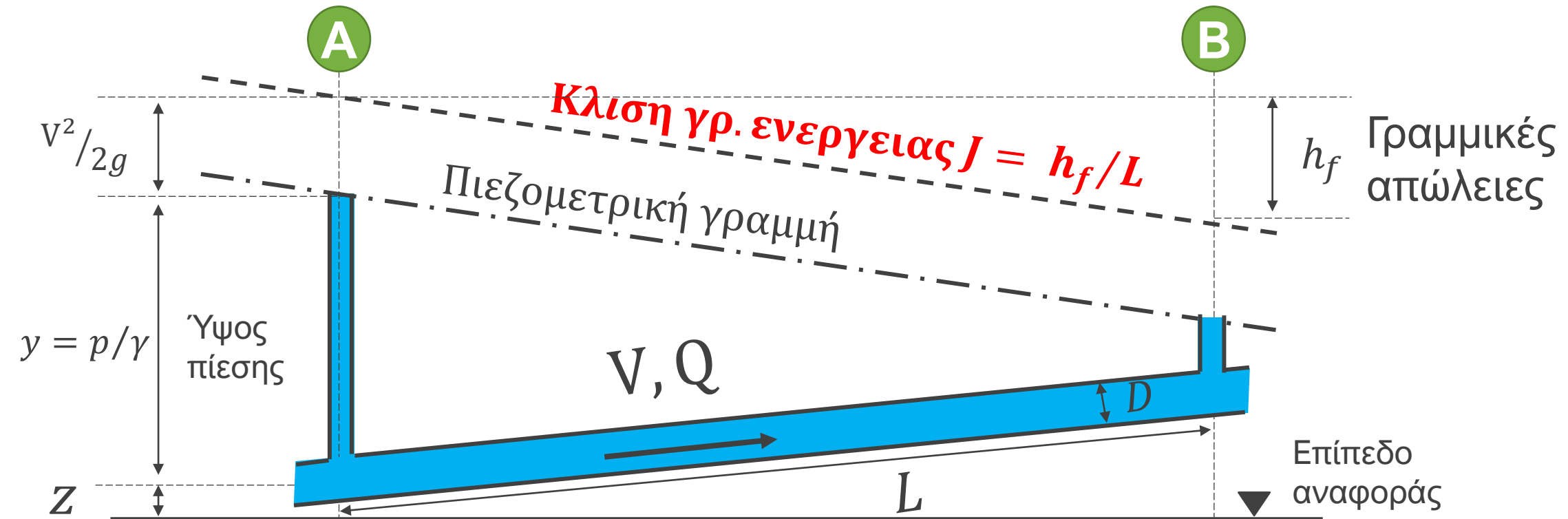
Αρχές μόνιμης ομοιόμορφης ροής

Αρχή διατήρησης

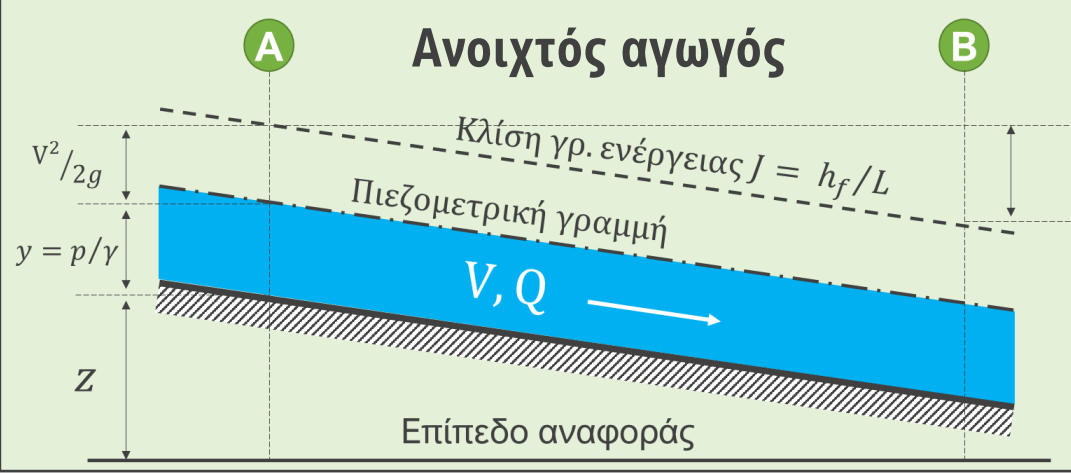
ΜΑΖΑΣ

ΟΡΜΗΣ

ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Συγκριτικά μόνιμη ομοιόμορφη ροή μεταξύ ανοιχτών και κλειστών αγωγών

Γεωμετρικό μέγεθος	ΚΛΙΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ και ίση με κλίση πυθμένα και δεν εξαρτάται από υδραυλικά μεγέθη (παροχή, ταχύτητα)	ΔΙΑΤΟΜΗ και δεν εξαρτάται από υδραυλικά μεγέθη (παροχή, ταχύτητα)
Υδραυλικό μέγεθος	Η ΔΙΑΤΟΜΗ είναι υδραυλικό μέγεθος (μεταβάλλεται με την παροχή)	Η ΚΛΙΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ είναι υδραυλικό μέγεθος (μεταβάλλεται με την παροχή)
Γεωμετρία αγωγών	Πιο πολύπλοκη από κυκλικούς αγωγούς, (επιφάνεια, βρεχόμενη περίμετρος, υδραυλική ακτίνα)	Κυκλική διατομή = απλούστερη γεωμετρία, περιγραφή από ένα μέγεθος (D)
Ομοιομορφία ροής	Δεν είναι δεδομένη (χρειάζεται υδραυλικές προϋποθέσεις)	Είναι δεδομένη (έστω και κατά τμήματα)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Αρχές υδραυλικής στα αστικά υδραυλικά έργα (σύντομη επανάληψη)
- **Σωληνώσεις**
  - Υδραυλικοί υπολογισμοί
- Αντλίες
- Σπηλαίωση
- Υδραυλικό πλήγμα
- Διαστασιολόγηση βαρυτικού αγωγού εξωτερικού υδραγωγείου

Σωληνώσεις

Σωληνώσεις

- Ο αγωγός μεταφοράς του εξωτερικού υδραγωγείου (που συνήθως αναφέρεται ως εξωτερικό υδραγωγείο) είναι συνήθως αγωγός υπό πίεση είτε με βαρύτητα είτε με κατάθλιψη,
- Οι σωληνώσεις ενός εξωτερικού υδραγωγείου μπορεί να είναι από χάλυβα , από χυτοσίδηρο, χλωριωμένο πολυβινύλιο uPVC, πολυαιθυλένιο 3^{ης} γενιάς ή υαλοπλισμένο πολυεστέρα,
- Σε ελάχιστες περιπτώσεις μπορεί να είναι και από σκυρόδεμα ή προεντεταμένο σκυρόδεμα,
- Κατά τις προηγούμενες δεκαετίες χρησιμοποιήθηκαν σωλήνες από αμιαντοτσιμέντο, υλικό όμως που τείνει να εγκαταλειφθεί για δίκτυα που προορίζονται για μεταφορά νερού για ανθρώπινη κατανάλωση επειδή έχει ενοχοποιηθεί για δημιουργία συνθηκών καρκινογενέσεων

Σωληνώσεις

πολυβινυλοχλωρίδιο PVC

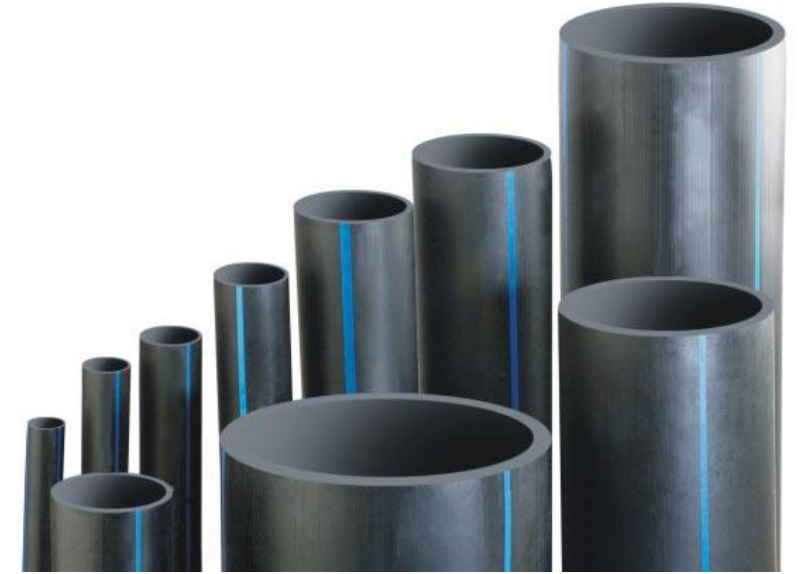

- Άκαμπτοι
- Μήκος = 6m
- <16 atm
- $\rho = 1380 \text{ kg/m}^3$

Σωληνώσεις

πολυαιθυλένιο υψηλής πυκνότητας **HDPE**

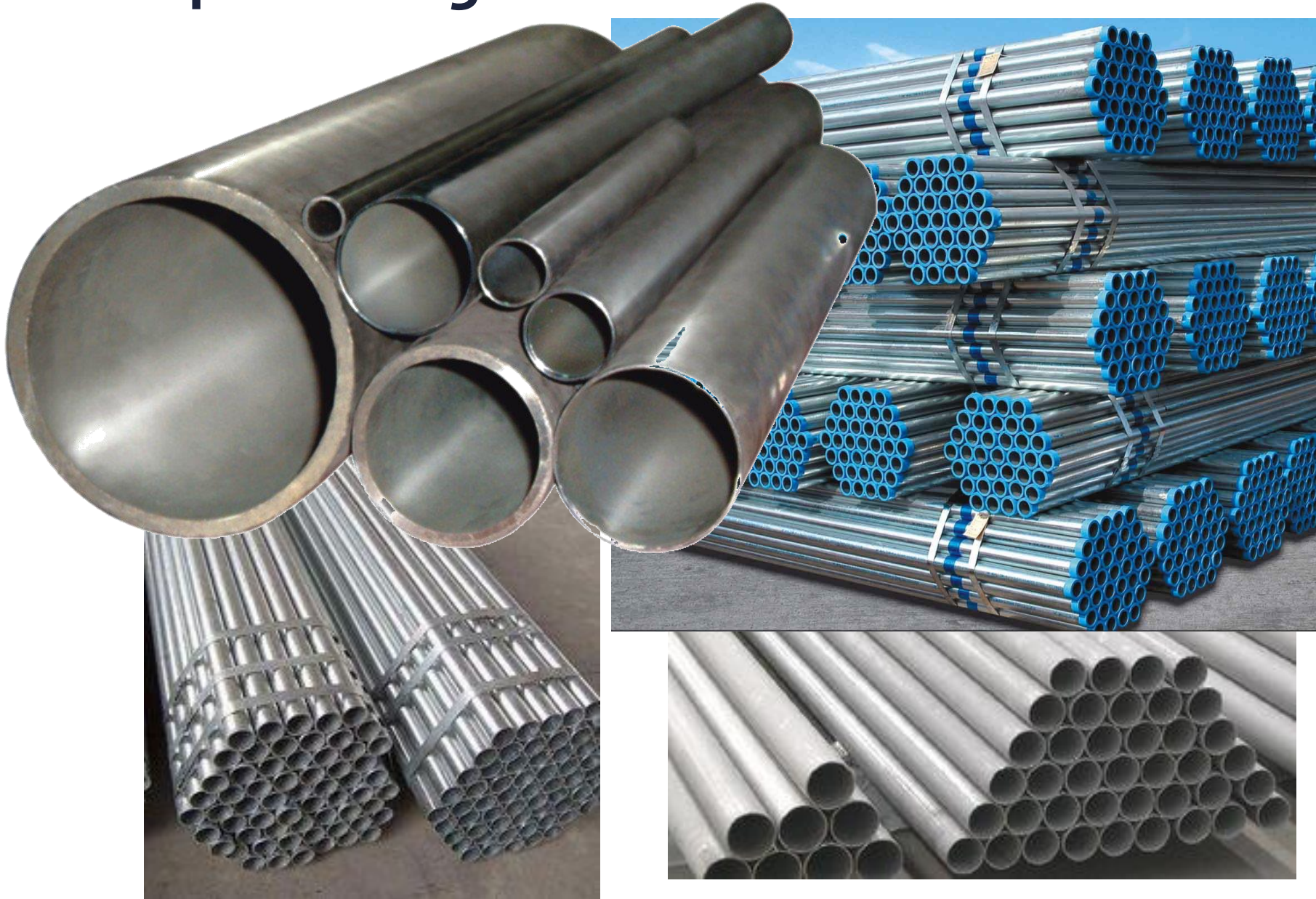

- Εύκαμπτοι
- Μήκος = 12 ή 100m
- <32 atm
- $\rho = 930 - 970 \text{ kg/m}^3$

Σωληνώσεις

Χάλυβα/χυτοσίδηρο

1/4 " - 32" (ίντσες)

- Εκτεθειμένες
- Μεγάλοι
διάμετροι
- >32 atm

Σωληνώσεις

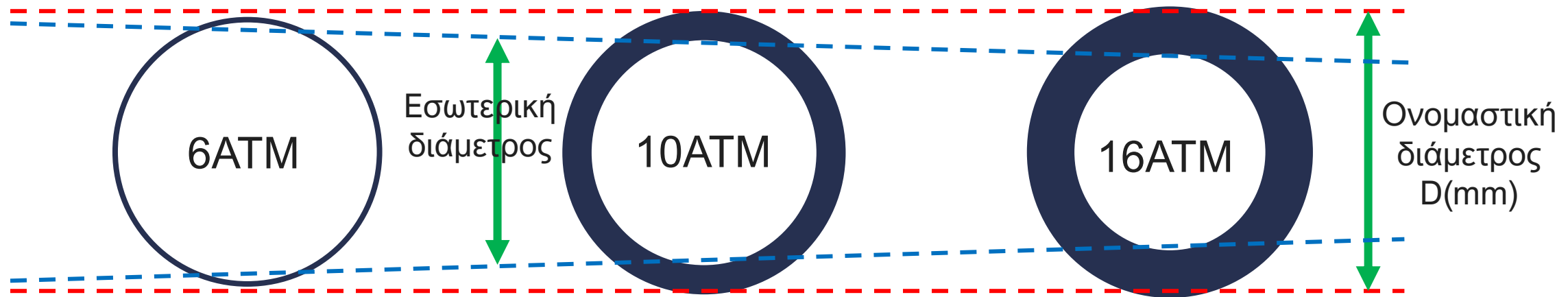

Αμιαντοσιμεντοσωλήνες

- Οι ελληνικοί κανονισμοί απαγορεύουν την τοποθέτηση αγωγών κλάσης μικρότερης των 10atm σε δίκτυα ύδρευσης, ανεξαρτήτως υλικού
- Για αποφυγή εμφράξεων απαγορεύεται η χρήση αγωγών με διαμέτρους:
  - < 63mm για PVC και HDPE,
  - < 80mm για Α/Σ,
  - < 100mm για Χ/Σ,

- Οι ονομαστικές διαμέτροι αναφέρονται πάντα στην εξωτερική διάσταση του αγωγού.

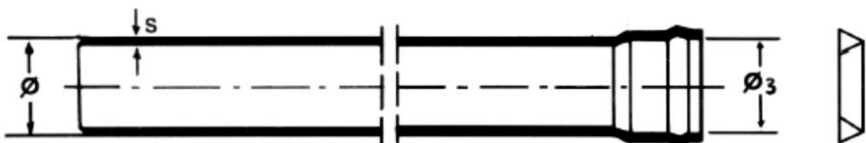

- Οι υδραυλικοί υπολογισμοί γίνονται πάντοτε με βάση την **εσωτερική διάμετρο** των αγωγών.
- Στους πλαστικούς αγωγούς, η εσωτερική διάμετρος διαφέρει από την ονομαστική, και λαμβάνεται από πίνακες του κατασκευαστή.
- Στους χαλυβδοσωλήνες και αμιαντοτσιμεντοσωλήνες η ονομαστική διάμετρος είναι ίση με την εσωτερική.**

Σωληνώσεις

- Η διάμετρος συμβολίζεται με $\varnothing$ (mm) πχ **$\varnothing 300$** = αγωγός διαμέτρου 300mm
- Στο εμπόριο υπάρχουν **διάφορες διαμέτροι** ανάλογα με τον κατασκευαστή,
- Η πίεση που μπορεί να αντέξει ένας αγωγός είναι κατασκευαστική παράμετρος και λέγεται **κλάση**,

ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΩΛΗΝΩΝ ΠΙΕΣΗΣ

Προδιαγραφές: Παράγονται και ελέγχονται σύμφωνα με τα πρότυπα DIN 8061/8062, EN 1452 και ΕΛΟΤ 474.

Χρώμα: Σκούρο γκρι, σύμφωνα με RAL 7011.

Μήκος σωλήνα: 6 μέτρα.

Σύνδεση: Μούφα με ελαστικό δακτύλιο στεγανότητας.

Εφαρμογές: Χρησιμοποιούνται σε υπόγεια δίκτυα μεταφοράς πόσιμου νερού, άρδευσης, καθώς επίσης και σε δίκτυα υπό πίεση.

Ελληνικοί κανονισμοί

Αγωγοί από PVC

Ονομαστική διάμετρος (mm)	10 atm	12.5 atm	16 atm
	Εσωτερική διάμετρος (mm)	Εσωτερική διάμετρος (mm)	Εσωτερική διάμετρος (mm)
63	57.0	—	53.6
75	67.8	—	63.8
90	81.4	79.0	76.6
110	99.4	97.0	93.6
125	113.0	110.2	106.4
140	126.6	12.6	119.2
160	144.6	141.2	136.2
200	180.8	176.4	170.2
225	203.4	198.6	191.6
250	226.2	220.6	212.8
280	253.2	247.0	238.4
315	285.0	278.0	268.2
355	321.2	313.2	—
400	361.8	353.2	340.6
450	407.0	397.0	—
500	452.2	441.2	—

Σωληνώσεις

Ελληνικοί κανονισμοί

Αγωγοί από HDPE

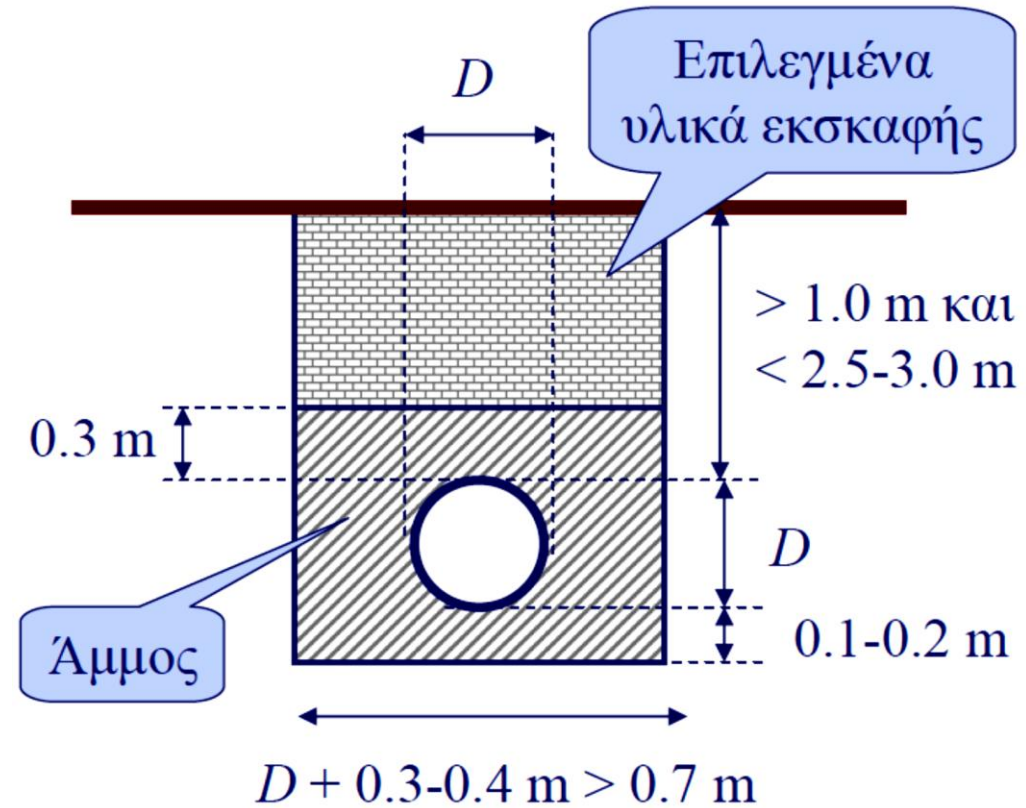
Ονομαστική διάμετρος (mm)	10 atm	12.5 atm	16 atm	20 atm	25 atm	32 atm
	Εσωτερική διάμετρος (mm)	Εσωτερική διάμετρος (mm)	Εσωτερική διάμετρος (mm)	Εσωτερική διάμετρος (mm)	Εσωτερική διάμετρος (mm)	Εσωτερική διάμετρος (mm)
63	55.4	53.6	51.4	48.8	45.8	42.0
75	66.0	63.8	61.4	58.2	54.4	50.0
90	79.2	76.6	73.6	69.8	65.4	60.0
110	96.8	93.8	90.0	85.4	79.8	73.4
125	110.2	106.6	102.2	97.0	90.8	83.4
140	123.4	119.4	114.6	108.6	101.6	93.4
160	141.0	136.4	130.8	124.2	116.2	106.8
180	158.6	153.4	147.2	139.8	130.8	120.2
200	176.2	170.6	163.6	155.2	145.2	133.6
225	198.2	191.8	184.0	174.6	163.4	150.2
250	220.4	213.2	204.6	194.2	181.6	167.0
280	246.8	238.8	229.2	217.4	203.4	187.0
315	277.6	268.6	257.8	244.6	228.8	210.4
355	312.8	302.8	290.6	275.6	258.0	—
400	352.6	341.2	327.4	310.6	290.6	—
450	396.6	383.8	368.2	349.4	327.0	—
500	440.6	426.4	409.2	388.4	—	—
560	493.6	477.6	458.4	—	—	—
630	555.2	537.4	515.6	—	—	—

Εσωτερική διάμετρος (mm)	V_{max} (m/s)	V_{min} (m/s)
$D_{εσωτ} \leq 125$	1.55	0.50
$125 < D_{εσωτ} \leq 175$	1.85	0.50
$175 < D_{εσωτ} \leq 350$	2.00	0.50
$350 < D_{εσωτ} \leq 450$	2.10	0.50
$450 < D_{εσωτ} \leq 600$	2.20	0.50
$600 < D_{εσωτ} \leq 800$	2.30	0.70
$800 < D_{εσωτ} \leq 1000$	2.40	0.70
$D_{εσωτ} > 1000$	2.5	0.70

Σωληνώσεις

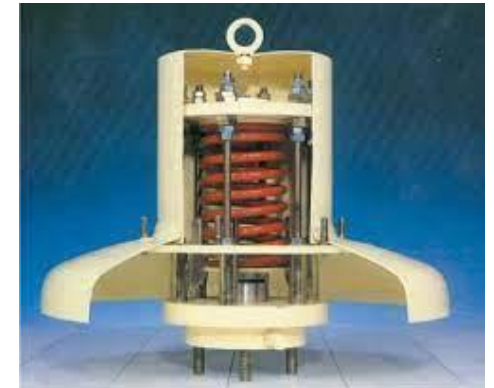
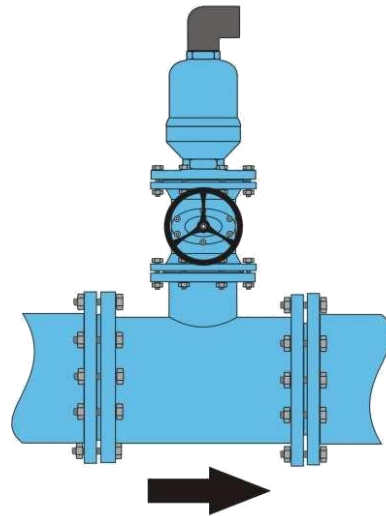
Τοποθέτηση αγωγών δικτύων ύδρευσης

- Οι αγωγοί φέρουν επικάλυψη τουλάχιστον 1,0 m, ώστε να προστατεύονται από τον παγετό, την ηλιακή ακτινοβολία και την μηχανική καταπόνηση από την διέλευση τροχοφόρων (βλ, σκαρίφημα).
- Ως προς την κατά μήκος κλίση, γενικά ακολουθούν την τοπογραφία, ώστε να ελαχιστοποιείται ο όγκος των εκσκαφών.
- Σε περίπτωση οριζόντιου εδάφους ή πολύ μικρής κλίσης εδάφους, τοποθετούνται με ελάχιστη κλίση 0,2 έως 0,4%.
- Στις αλλαγές διευθύνσεως, συμβολές τύπου «T», και πολύ μεγάλες κλίσεις (>20%), οι αγωγοί αγκυρώνονται με σώματα από άοπλο σκυρόδεμα.

Σωληνώσεις

Ειδικές Συσκευές Δικτύων

Δικλείδες ή βάνες ελέγχου

Αερεξαγωγοί

Μειωτές πίεσης

Αντιπληγματικές
βαλβίδες

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Αρχές υδραυλικής στα αστικά υδραυλικά έργα (σύντομη επανάληψη)
- Σωληνώσεις
  - Υδραυλικοί υπολογισμοί
- Αντλίες
- Σπηλαίωση
- Υδραυλικό πλήγμα
- Διαστασιολόγηση βαρυτικού αγωγού εξωτερικού υδραγωγείου

Υδραυλικοί υπολογισμοί

Υπολογισμός γραμμικών απωλειών (**A**)

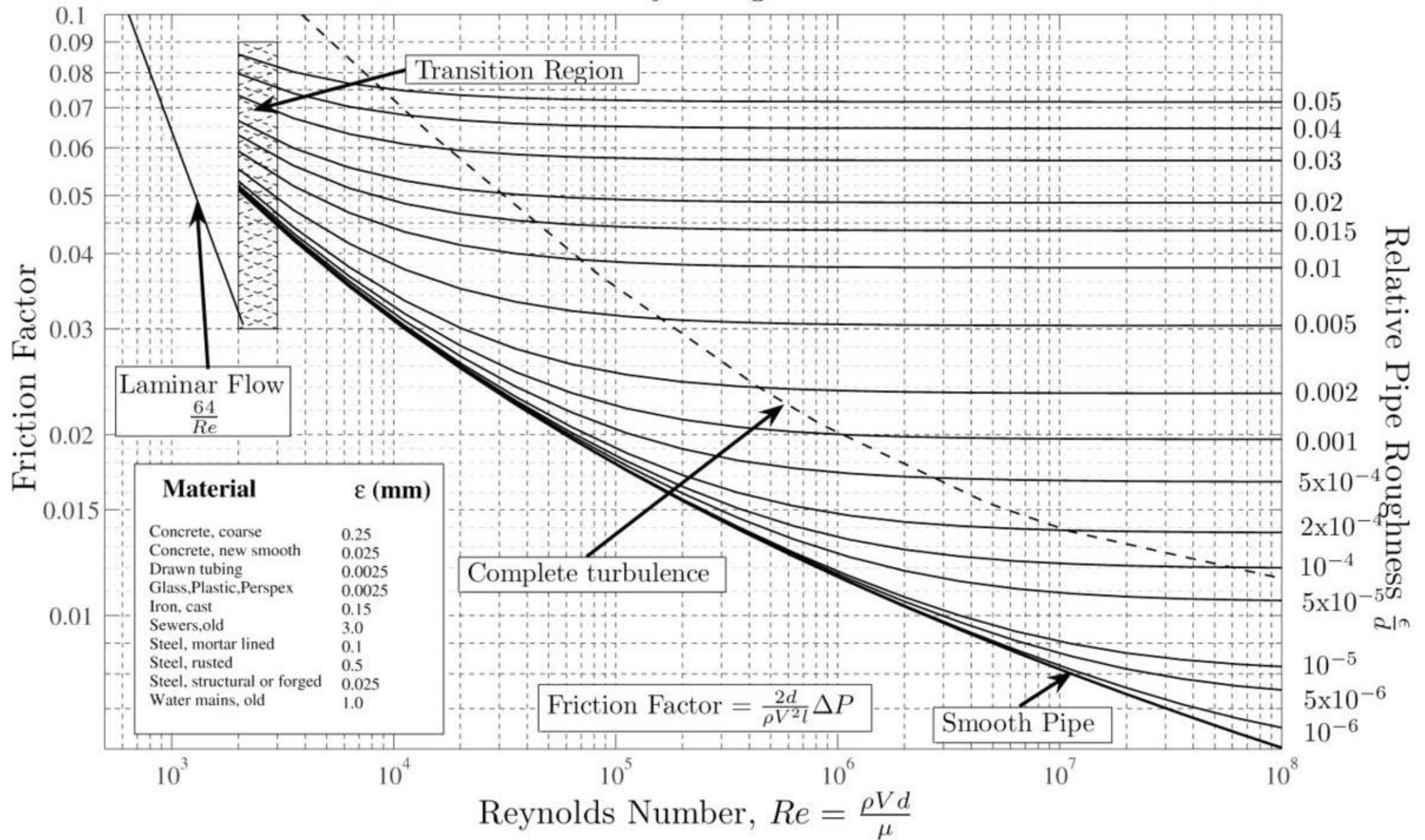
Darcy - Weisbach

$$h_f = f \frac{L}{D} \frac{V^2}{2g}$$

Συντελεστής τριβής

Στρωτή ροή $f = 64/Re$

Τυρβώδη ροή $\frac{1}{\sqrt{f}} = -2 \log \left(\frac{K_s}{3,71D} + \frac{2,51}{Re \sqrt{f}} \right)$ Colebrook-White

Υδραυλικοί υπολογισμοί

Υπολογισμός γραμμικών απωλειών (A)

Ισοδύναμες τραχύτητες αγωγών δικτύων ύδρευσης

$$h_f = f \frac{L}{D} \frac{V^2}{2g}$$

Υπολογισμός συντελεστής τριβής, f = γνώση της σχετικής τραχύτητας του αγωγού, ks/D

- 1) Για αγωγούς από πολυβινυλοχλωρίδιο (PVC): $ks = 0,1 \text{ mm}$
- 2) Για αμιαντοσωλήνες (A/Σ): $ks = 0,5 \text{ mm}$
- 3) Για χαλυβδοσωλήνες (X/Σ): $ks = 0,4 \text{ mm}$
- 4) Για αγωγούς από υψηλής πυκνότητας πολυαιθυλένιο (HDPE): $ks, = 0,01 \text{ mm}$

Ιδανικές συνθήκες κατά την έναρξη της λειτουργίας του έργου

Για πρακτικές εφαρμογές συνιστάται χρήση ισοδύναμης τραχύτητας $ks, = 0,5 - 1,0 \text{ mm}$, τόσο για πλαστικούς αγωγούς όσο και για A/Σ και X/Σ

Υδραυλικοί υπολογισμοί

Υπολογισμός γραμμικών απωλειών (B)

- Πρακτικός υπολογισμός από νομογραφήματα
- Ένα νομογράφημα είναι αυτό που προκύπτει από τον τύπο του Colebrook:

όπου:

J = οι απώλειες φορτίου σε m/m

λ = συντελεστής απωλειών φορτίου

V = ταχύτητα του υγρού σε m/s

g = επιτάχυνση της βαρύτητας 9,81 m/s²

D = η εσωτερική διάμετρος του αγωγού σε m,

Ο συντελεστής λ είναι συνάρτηση του αριθμού Reynolds (Re): $Re = \frac{vD}{\eta}$

όπου: η = το κινηματικό ιξώδες του υγρού σε m²/s

- Οι παραπάνω εξισώσεις οδηγούν στον πρακτικό τύπο:

$$J = 8,21 \cdot 10^{-4} \cdot (0,905 \cdot D)^{-4,76} \cdot Q^{1,76}$$

για αριθμό Reynolds μεταξύ $3 \cdot 10^3$ και $1,5 \cdot 10^5$

Κλίση γραμμής ενέργειας

$$J = \lambda V^2 / 2gD$$

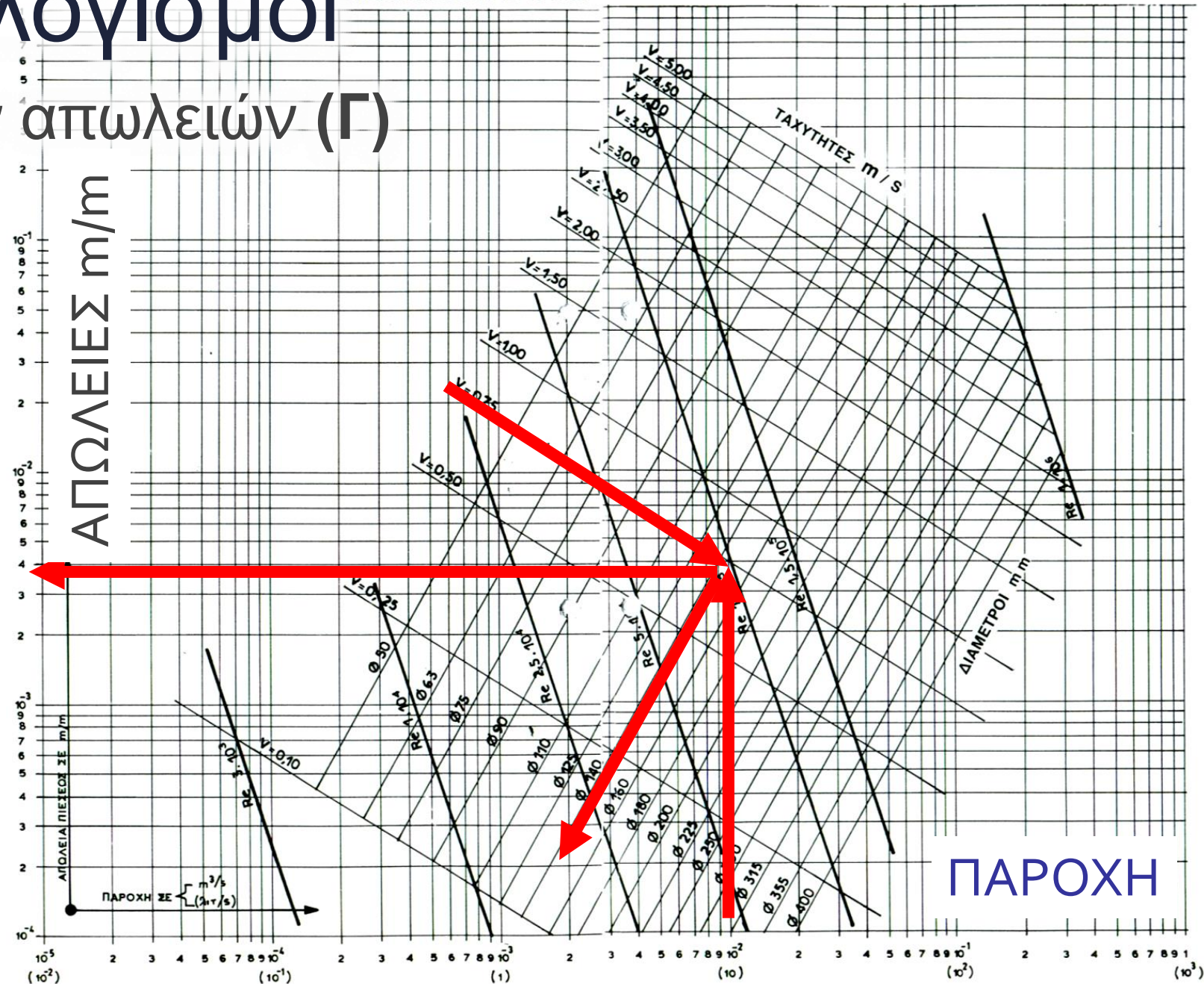
Υδραυλικοί υπολογισμοί

ΝΟΜΟΓΡΑΦΗΜΑ Νο 2
ΥΔΡΑΥΛΙΚΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΠΛΗΝΩΝ ΠΙΕΣΕΩΣ PVC 10 ATM

Υπολογισμός γραμμικών απωλειών (Γ)

Νομογράφημα Νο 2 για
σωλήνες PVC 10 ATM

Στα έργα ύδρευσης ως
μέγιστη επιτρεπόμενη
ταχύτητα ροής ορίζεται τα
2m/s όμως προτιμάται η
ταχύτητα να **μην**
υπερβαίνει το 1m/s, για
αποφυγή φαινομένων
υδραυλικού πλήγματος
(water hammer),

Υδραυλικοί υπολογισμοί

Πρακτική επιλογή διαμέτρου

- Όταν πρόκειται για αγωγό κατάθλιψης η επιλογή διαμέτρου γίνεται βάσει **πίνακα οικονομικών διαμέτρων**,

Για την επιλογή αγωγών κατάθλιψης σε ένα δίκτυο ύδρευσης επιλέγονται διάμετροι βάσει της οικονομικής ταχύτητας, δηλαδή διάμετροι που σταθμίζουν το κόστος του αγωγού και τις απώλειες φορτιού.

Ονομαστ, Διάμετρος	Παροχή λ/δλ	Ονομαστ, Διάμετρος	Παροχή λ/δλ
60	1,6	400	70
80	2,8	450	90
100	4,4	500	100
125	6,9	600	160
150	10,0	700	218
175	13,6	800	284
200	17,8	900	360
250	27,8	1000	444
300	40,0	1100	538
350	54,4	1250	694

Υδραυλικοί υπολογισμοί

Υπολογισμός τοπικών απωλειών

$$h_{\tau} = K_{\tau} \frac{V^2}{2g}$$

h_{τ} : το ύψος των τοπικών απωλειών ενέργειας (m)
 K_{τ} : ο συντελεστής απωλειών (αδιάστατος αριθμός)
 V : η ταχύτητα της ροής (m/s), και
 g : η επιτάχυνση της βαρύτητας ($g = 9,81 \text{ m/s}^2$)

Γενικά, οι τοπικές απώλειες, h_{τ} , δεν λαμβάνονται χωριστά υπόψη κατά την υδραυλική επίλυση δικτύων ύδρευσης, αλλά έμμεσα, μέσω κατάλληλης προσαύξησης του ισοδύναμου συντελεστή τραχύτητας K_s , ή ως ποσοστό επί των γραμμικών απωλειών (π.χ. 5%).

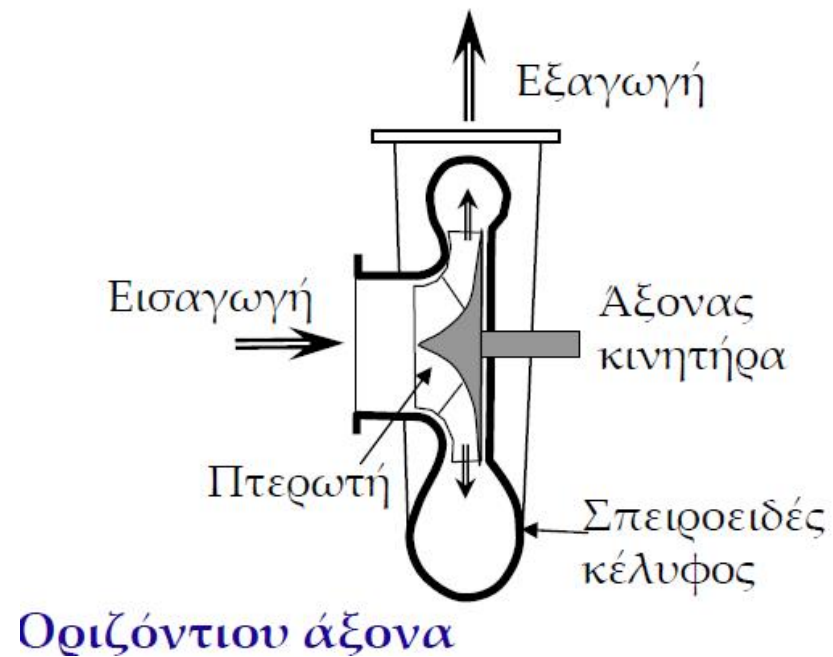
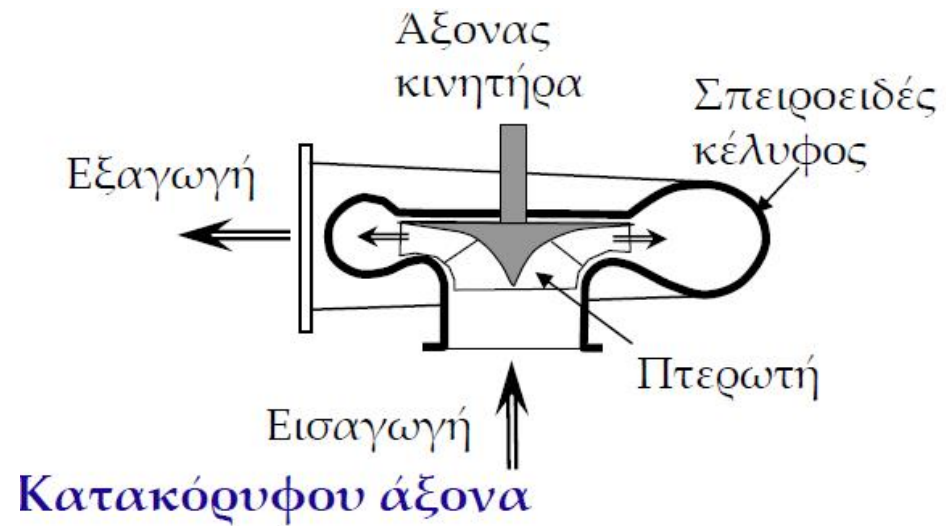
Για πρακτικές εφαρμογές συνιστάται χρήση ισοδύναμης τραχύτητας $K_s = 0,5 - 1,0 \text{ mm}$, τόσο για πλαστικούς αγωγούς όσο και για Α/Σ και Χ/Σ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Αρχές υδραυλικής στα αστικά υδραυλικά έργα (σύντομη επανάληψη)
- Σωληνώσεις
  - Υδραυλικοί υπολογισμοί
- **Αντλίες**
- Σπηλαίωση
- Υδραυλικό πλήγμα
- Διαστασιολόγηση βαρυτικού αγωγού εξωτερικού υδραγωγείου

Αντλίες

Αντλίες

Η μηχανική ισχύς που καταναλίσκεται για ένα ρευστό με ειδικό βάρος $\gamma = \rho \cdot g$ είναι: $P_{\mu} = \rho g Q H_{\mu}$

Ολική ισχύς της αντλίας: $P = \frac{\rho g V H_{\mu}}{n}$

Ενέργεια που καταναλώνεται: $E = \frac{\rho g Q H_{\mu}}{n}$

όπου P = η ισχύς της αντλίας (Watt)

Q = η παροχή σχεδιασμού για τον καταθλιπτικό αγωγό (m^3 / s),

H_{μ} = το μανομετρικό ύψος (m),

n = ο βαθμός απόδοσης του αντλητικού συγκροτήματος,

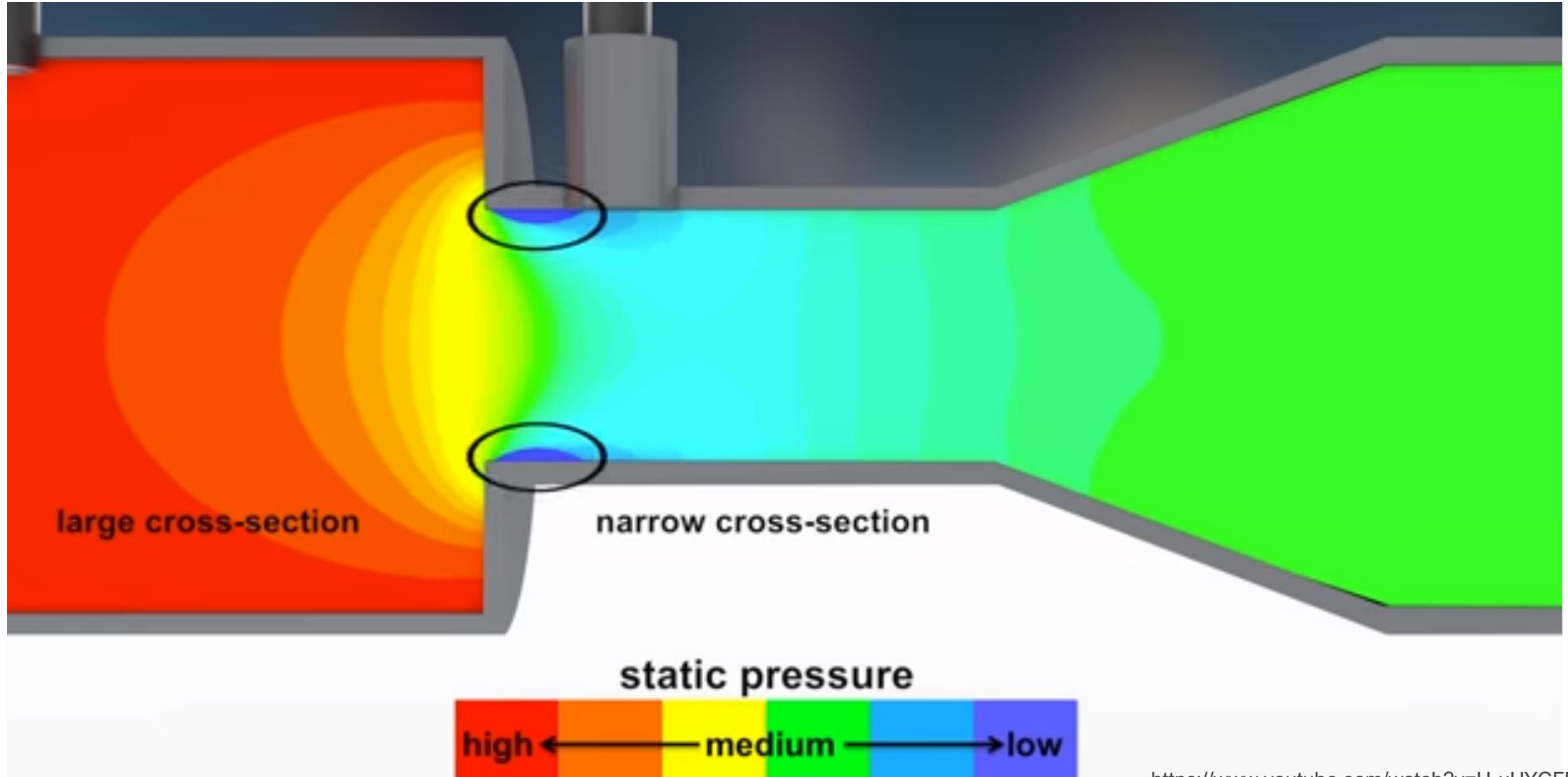
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Αρχές υδραυλικής στα αστικά υδραυλικά έργα (σύντομη επανάληψη)
- Σωληνώσεις
  - Υδραυλικοί υπολογισμοί
- Αντλίες
- Σπηλαίωση
- Υδραυλικό πλήγμα
- Διαστασιολόγηση βαρυτικού αγωγού εξωτερικού υδραγωγείου

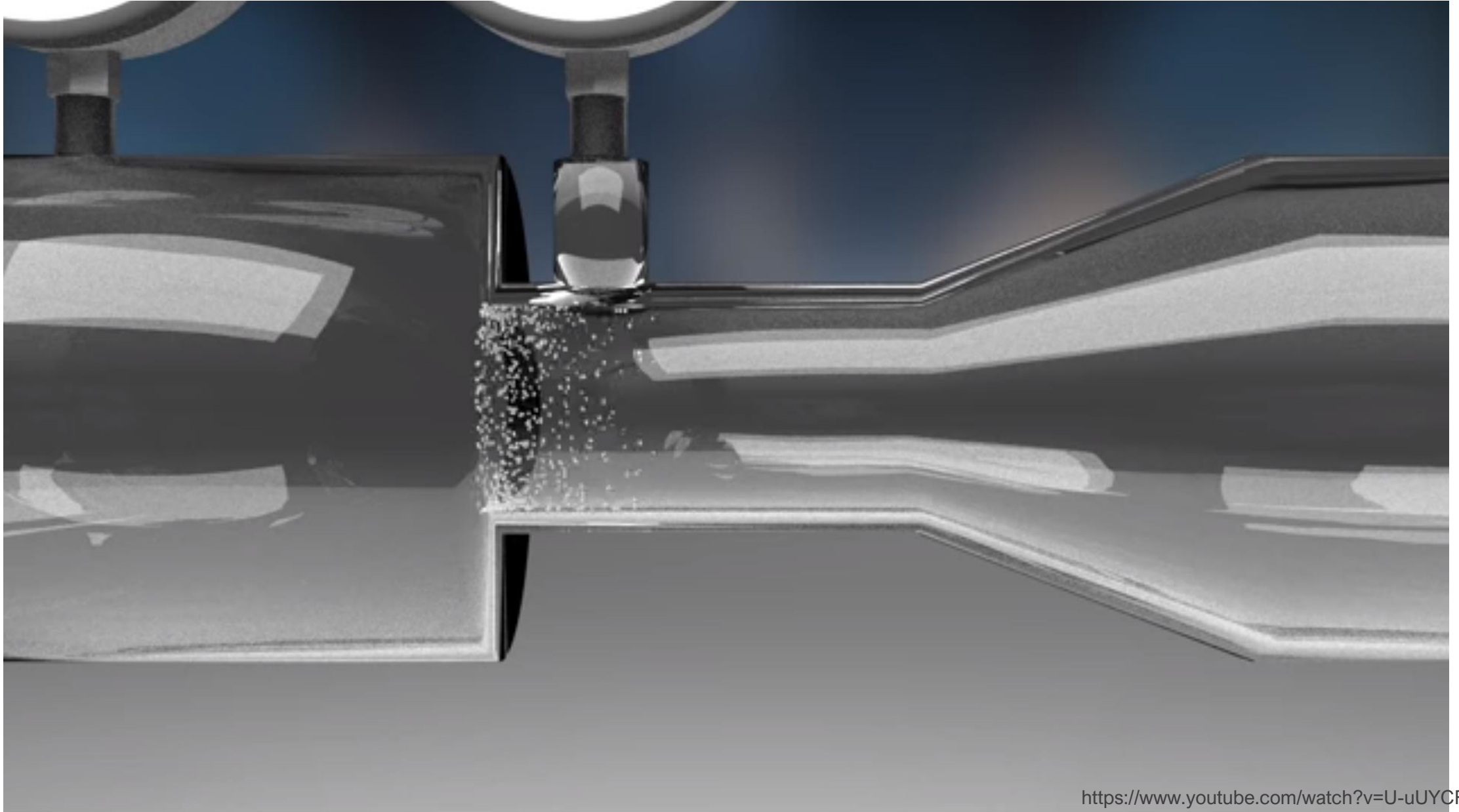
Σπηλαίωση

- Όταν η πίεση του νερού γίνει μικρότερη από την τάση των ατμών στιγμιαία το νερό μεταπίπτει από την υγρή φάση στην αέρια και δημιουργούνται τοπικά φυσαλίδες.
- Οφείλεται στην αύξηση της θερμοκρασίας ή την πτώση της πίεσης (σημείο βρασμού).
- Κατάντη του σημείου βρασμού ενδέχεται η πίεση να αυξηθεί εκ νέου είτε λόγω διαπλάτυνσης της διατομής είτε λόγω ύπαρξης κατωφέρειας
- Σε αυτή την περίπτωση οι φυσαλίδες νερού θα καταστραφούν ασκώντας μία στιγμιαία σημαντική πίεση στα τοιχώματα του αγωγού
- Στα συνήθη υδραυλικά έργα ζητείται να ισχύει $p/\gamma > 0$

Σπηλαίωση

Σπηλαίωση

<https://www.youtube.com/watch?v=U-uUYCFDTrc>

Σπηλαίωση

Continuous operation with cavitation

brand new

6 months

12 months

24 months

Damaged surfaces painted in grey.

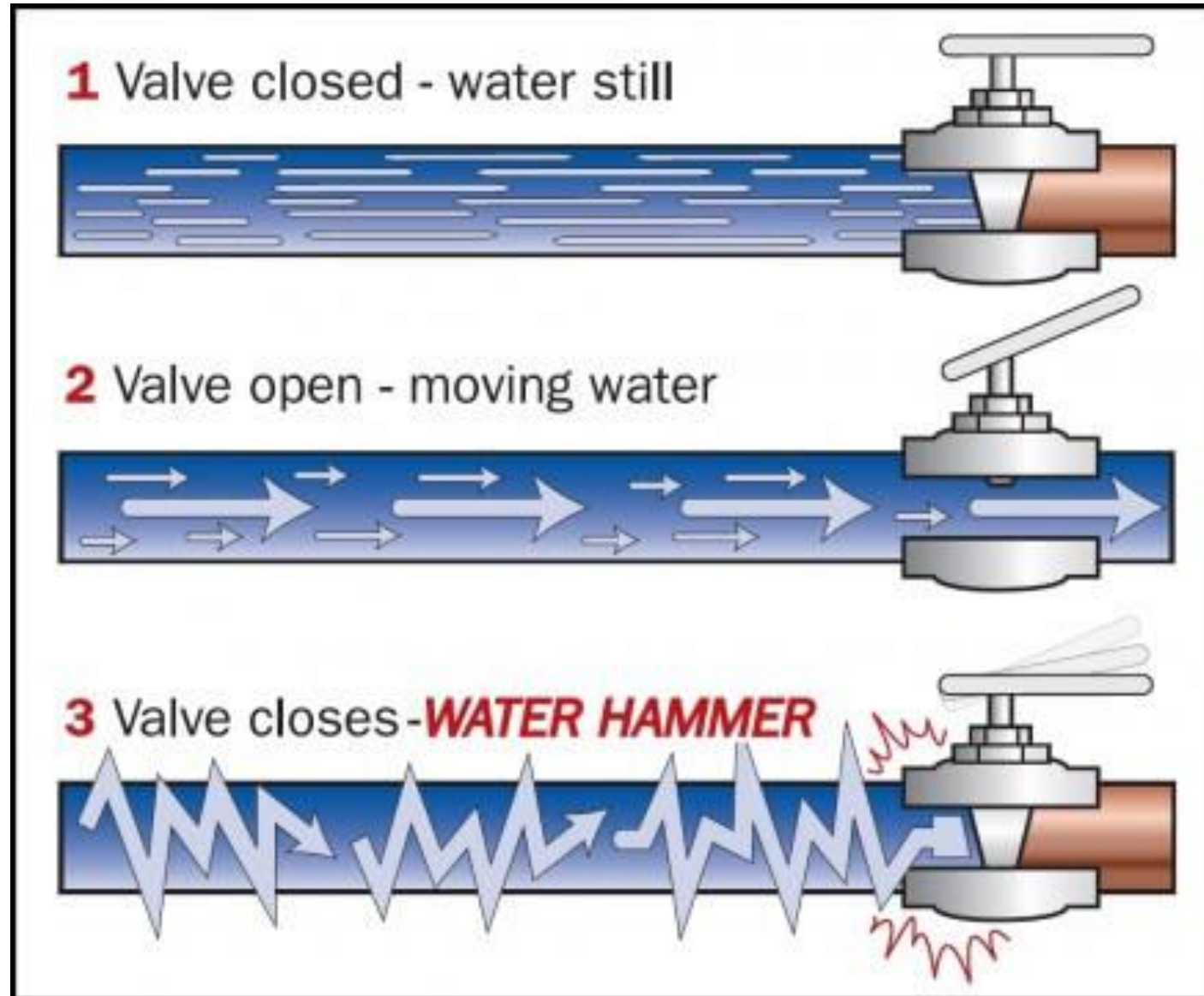
<https://www.youtube.com/watch?v=U-uUYCFDTrc>

Demonstration impellers provided by Häny AG.

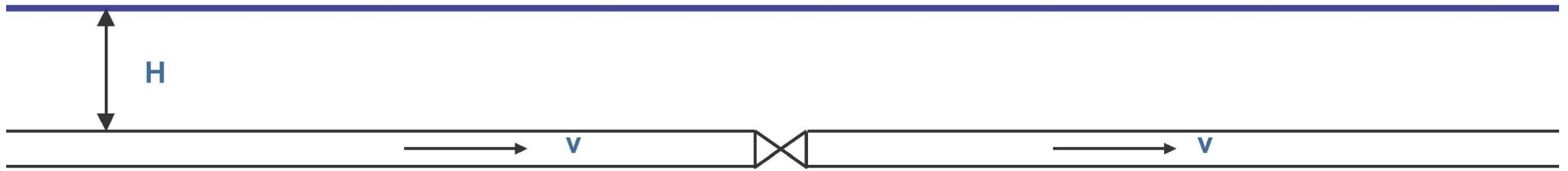
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Αρχές υδραυλικής στα αστικά υδραυλικά έργα (σύντομη επανάληψη)
- Σωληνώσεις
  - Υδραυλικοί υπολογισμοί
- Αντλίες
- Σπηλαίωση
- Υδραυλικό πλήγμα
- Διαστασιολόγηση βαρυτικού αγωγού εξωτερικού υδραγωγείου

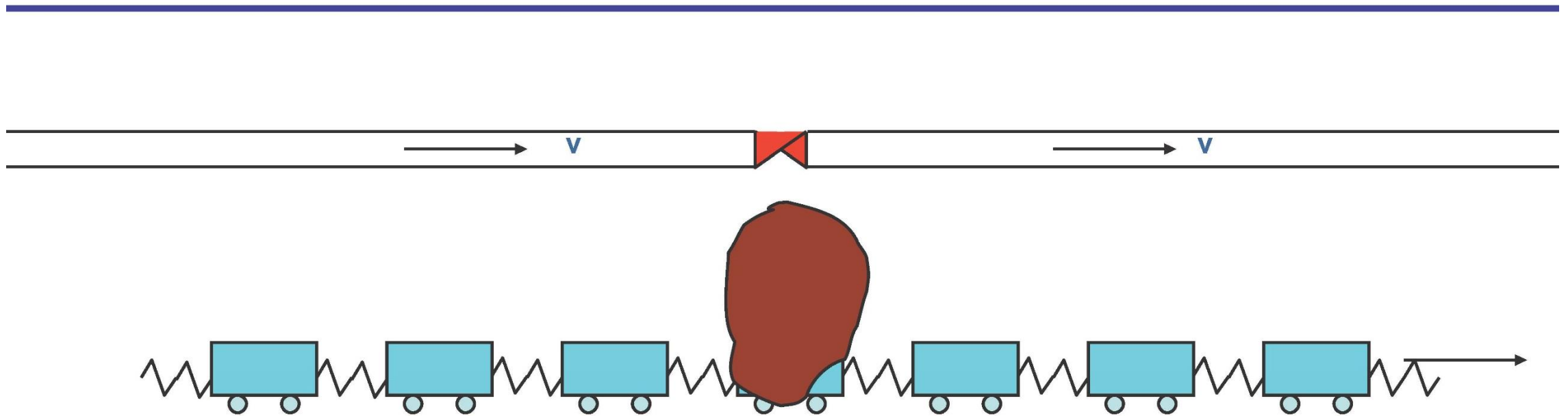
Υδραυλικό πλήγμα

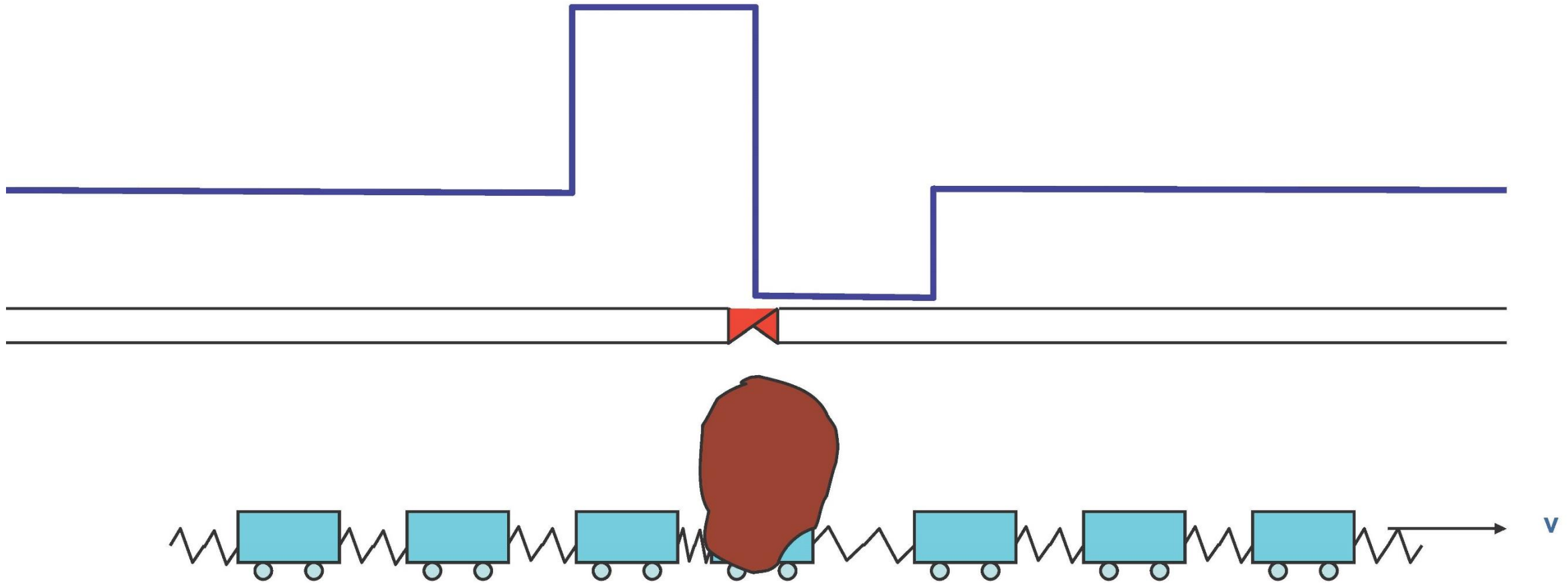
Υδραυλικό πλήγμα

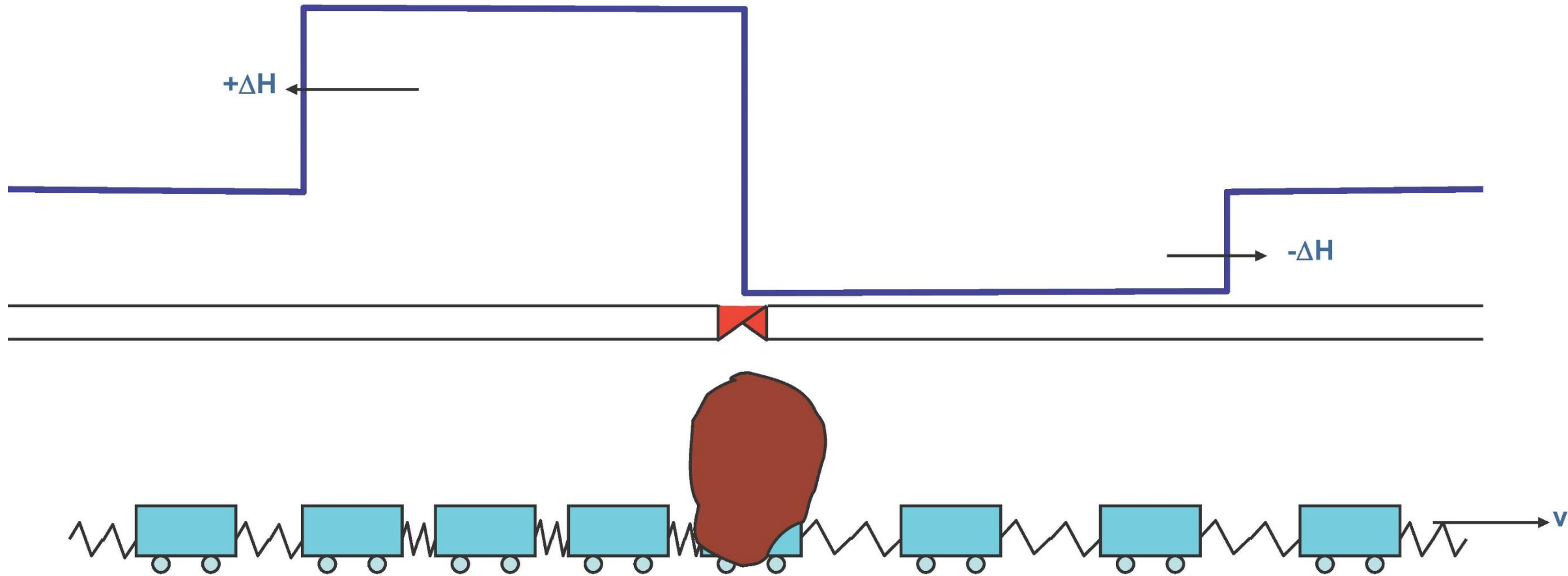
Υδραυλικό πλήγμα

Υδραυλικό πλήγμα

Υδραυλικό πλήγμα

Κύματα υπερ-πίεσης και υπο-πίεσης

Υδραυλικό πλήγμα

besseges-vtf.co.uk; home.howstuffworks.com

Κλείσιμο βαλβίδας
αντεπιστροφής
προκάλεσε έντονη
κίνηση στον αγωγό

Υδραυλικό πλήγμα

Υδραυλικό πλήγμα

Sayano-Shushenskaya

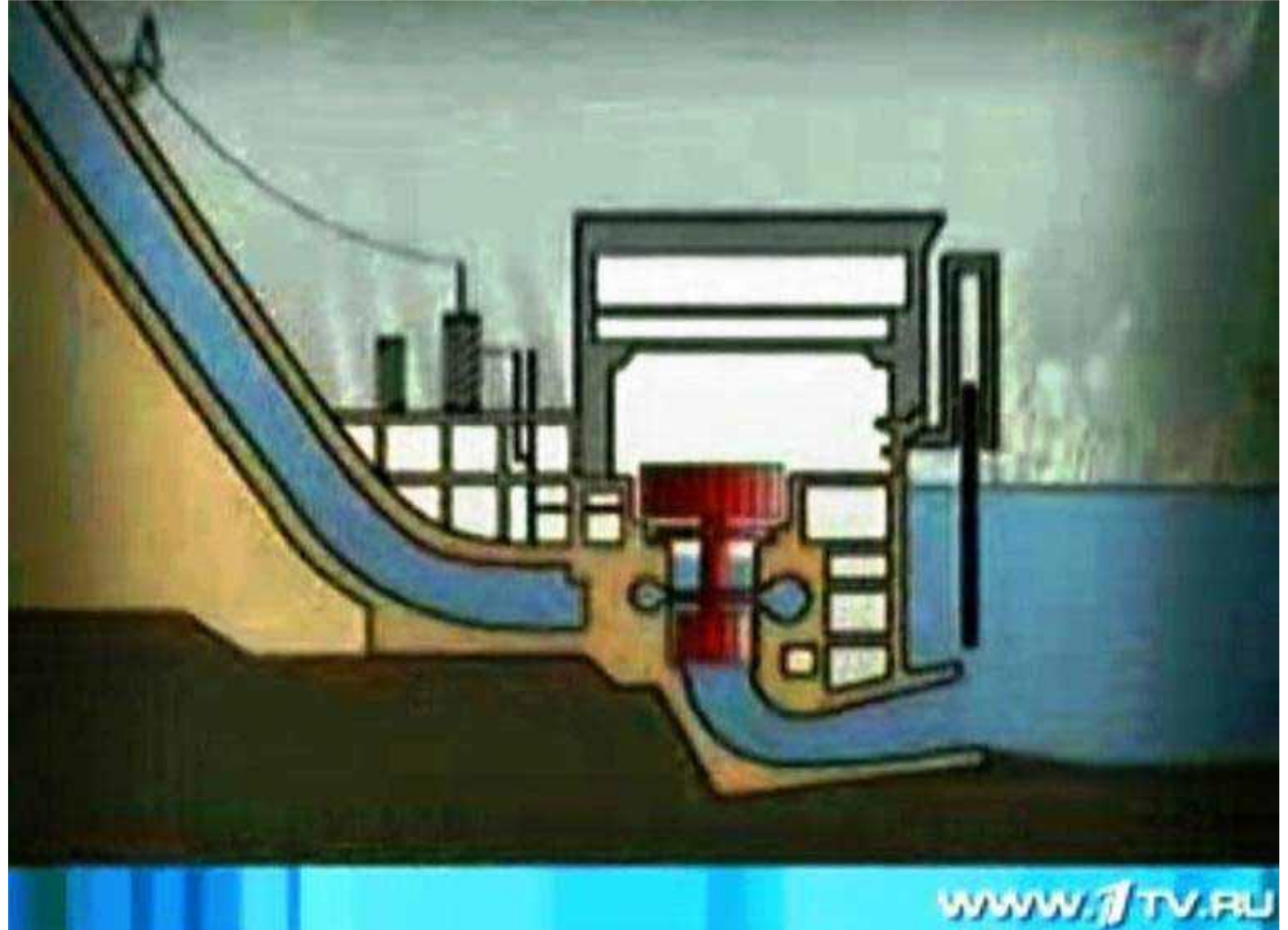
2009 August 17

Accident at Russia's Biggest
Hydroelectric

Υδραυλικό πλήγμα

Sayano-Shushenskaya
2009 August 17
Accident at Russia's Biggest
Hydroelectric

Υδραυλικό πλήγμα

Sayano-Shushenskaya
2009 August 17
Accident at Russia's Biggest
Hydroelectric

Υδραυλικό πλήγμα

Sayano-Shushenskaya

2009 August 17

Accident at Russia's Biggest
Hydroelectric

Υδραυλικό πλήγμα

Sayano-Shushenskaya 2009 August 17

- 76 νεκροί
- 310 εκ, \$ τουλάχιστο
- Απόβλητα κατάντη
- Απώλεια ενέργειας – κάλυπτε 10% των αναγκών της Σιβηρίας

Υδραυλικό πλήγμα

Ο χρόνος που διαρκεί κατά την μεταφορά των κυμάτων υποπίεσης και υπερπίεσης ονομάζεται **κρίσιμος χρόνος**, Οι σημαντικότεροι παράγοντες που καθορίζουν τον κρίσιμο χρόνο είναι, **το μήκος του δικτύου, η διατομή και το υλικό του αγωγού, η παροχή, οι κλίσεις του εδάφους,**

Σύμφωνα με τον Allievi η ταχύτητα διάδοσης του κύματος στον αγωγό προκύπτει από την σχέση:

$$a = \sqrt{\frac{g / \gamma}{\frac{1}{\varepsilon} + \frac{Di}{S \cdot E}}}$$

a = ταχύτητα διαδόσεως του κύματος σε m/sec

g = επιτάχυνση της βαρύτητας ($9,81 m/sec^2$, 45° γεωγρ. πλάτος)

ε = μέτρο ελαστικότητας του νερού ($2,08 \times 10^8 kg/m^2$)

γ = ειδικό βάρος νερού σε kg/m^3

Di = εσωτερική διατομή αγωγού σε m

S = πάχος τοιχώματος αγωγού σε m

E = μέτρο ελαστικότητας αγωγού σε kg/m^2

Υδραυλικό πλήγμα

Ο κρίσιμος χρόνος, δηλαδή, ο χρόνος που διαρκεί κατά την μεταφορά κυμάτων υποπίεσης και υπερπίεσης δίνεται από την σχέση:

$$T_k = \frac{2L}{a}$$

Στην πράξη υπάρχουν τρεις περιπτώσεις πλήγματος:

- α) Όταν ο χρόνος διακοπής της ροής είναι μικρότερος του κρίσιμου χρόνου: $T < T_k$
- β) Όταν ο χρόνος διακοπής της ροής είναι μεγαλύτερος του κρίσιμου χρόνου: $T > T_k$
- γ) Όταν ο χρόνος διακοπής της ροής είναι ίσος του κρίσιμου χρόνου: $T = T_k$

Όπου:

T = χρόνος ανοίγματος ή κλεισίματος της ροής σε sec,

L = μήκος του αγωγού

a = ταχύτητα μετάδοσης του κύματος σε m/sec,

Υδραυλικό πλήγμα

Έτσι, αναλόγως με τον χρόνο διακοπής της ροής, υπολογίζεται η υπερπίεση:

α) Στην περίπτωση $T < \frac{2L}{a}$ το $\Delta\rho$ δίνεται από την σχέση:

$$\Delta\rho = \frac{\alpha \cdot V_o}{g}$$

όπου

$\Delta\rho$ = υπερπίεση σε ύψος ανά m .

α = ταχύτητα διαδόσεως του κύματος σε m/sec

V_o = ταχύτητα ροής του νερού υπό κανονικές συνθήκες σε m/sec

g = επιτάχυνση της βαρύτητας ($9,81 m/sec^2$, 45° γεωγρ. πλάτος)

Υδραυλικό πλήγμα

Έτσι, αναλόγως με τον χρόνο διακοπής της ροής, υπολογίζεται η υπερπίεση:

β) Στην περίπτωση $T > \frac{2L}{a}$ το $\Delta\rho$ δίνεται από την σχέση:

$$\Delta\rho = \gamma \left[\frac{m}{2} + \sqrt{\left(\frac{m}{2}\right)^2 + m} \right] \cdot H$$

όπου

$\Delta\rho$ = υπερπίεση σε ύψος ανά m .

γ = ειδικό βάρος νερού σε kg/m^3

$$m = \left(\frac{L \cdot V_o}{g \cdot T \cdot H} \right)^2$$

H = αρχικό στατικό φορτίο σε m .

L = μήκος του αγωγού

V_o = ταχύτητα ροής του νερού υπό κανονικές συνθήκες σε m/sec

g = επιτάχυνση της βαρύτητας ($9,81 m/sec^2$, 45° γεωγρ. πλάτος)

T = χρόνος ανοίγματος ή κλεισίματος της ροής σε sec .

Υδραυλικό πλήγμα

Έτσι, αναλόγως με τον χρόνο διακοπής της ροής, υπολογίζεται η υπερπίεση:

γ) Στην περίπτωση $T = \frac{2L}{a}$ το $\Delta\rho$ δίνεται από την σχέση:

$$\Delta\rho = \frac{2L \cdot V_0}{g \cdot T}$$

$\Delta\rho$ = υπερπίεση σε ύψος ανά m .

L = μήκος του αγωγού

V_0 = ταχύτητα ροής του νερού υπό κανονικές συνθήκες σε m/sec

g = επιτάχυνση της βαρύτητας ($9,81 m/sec^2$, 45° γεωγρ. πλάτος)

T = χρόνος ανοίγματος ή κλεισίματος της ροής σε sec .

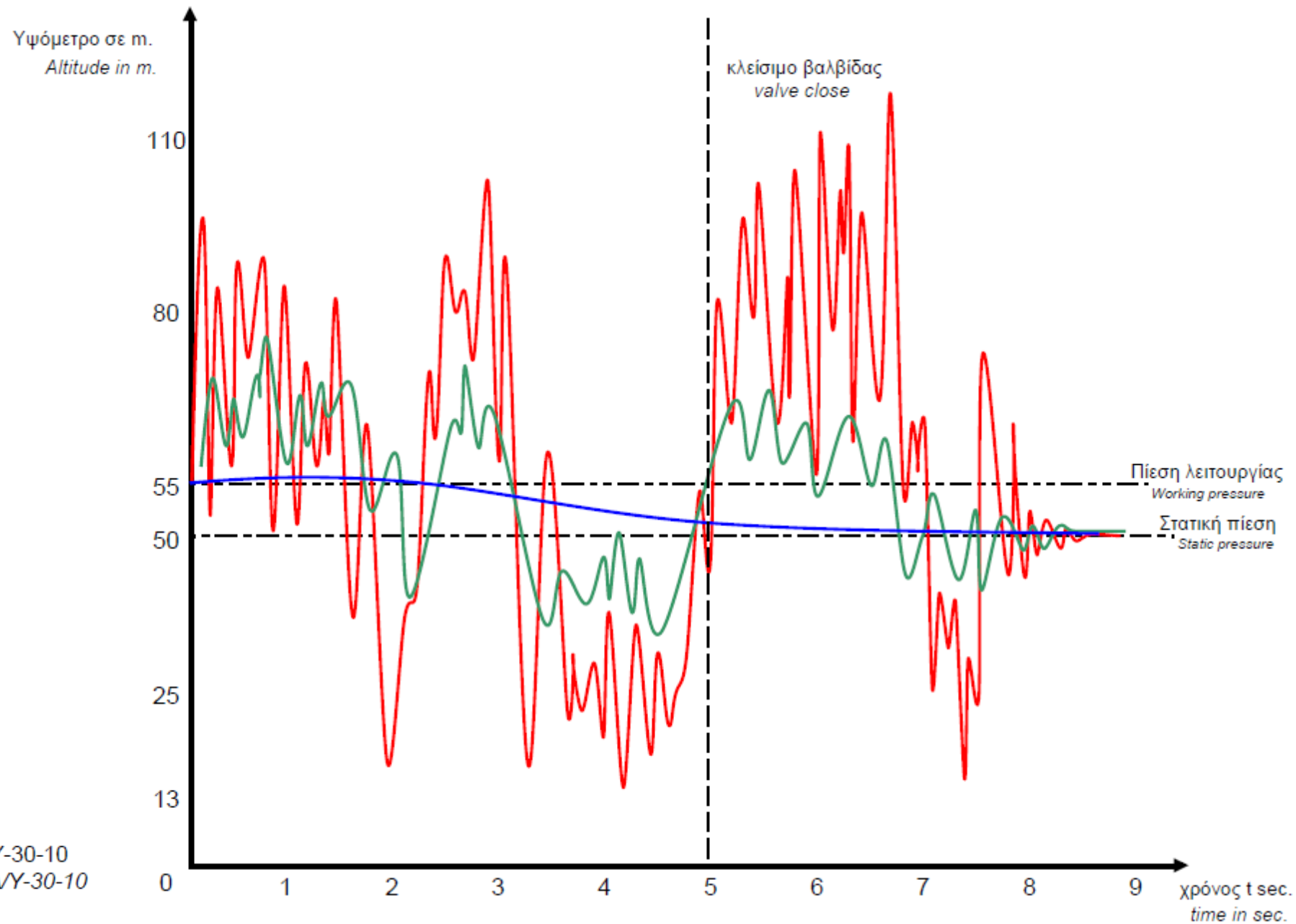

Υδραυλικό πλήγμα

Υδραυλικό πλήγμα

Απεικόνιση της
λειτουργίας των
βαλβίδων

Πλήγμα / Surge

Βαλβίδα ελατηρίου / Spring type valve

Βαλβίδα GEMAK AS-A/Y-35-10, AS-A/Y-30-10
GEMAK valve type AS-A/Y-35-10, AS-A/Y-30-10

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Αρχές υδραυλικής στα αστικά υδραυλικά έργα (σύντομη επανάληψη)
- Σωληνώσεις
  - Υδραυλικοί υπολογισμοί
- Αντλίες
- Σπηλαίωση
- Υδραυλικό πλήγμα
- Διαστασιολόγηση βαρυτικού αγωγού εξωτερικού υδραγωγείου

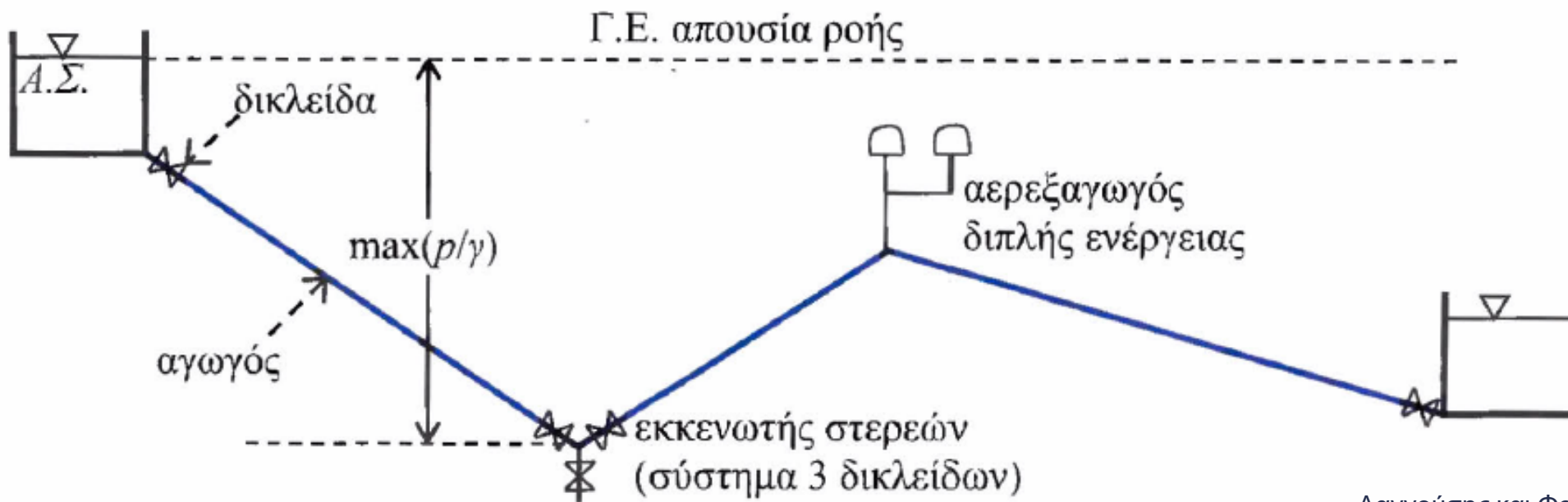
Επιλογή κλάσης αγωγού

Εκτίμηση της ελάχιστης επιτρεπτής κλάσεως αγωγού

$$\min' \kappa\lambda\alpha\sigma\eta' = \max \left(\frac{g \cdot \Delta H_{\max}}{100}, 10 \text{ atm} \right)$$

$$\Delta H_{\max} = \max \left(\frac{P}{\gamma} \right) = H_{A.\Sigma.} - H_{K.Y.} + (30 \text{ ως } 40 \text{ m προσαυξηση για Υδρ. Πλήγμα})$$

δεξαμενή τροφοδοσίας

Επιλογή διαμέτρου

- μικρό εύρος διαμέτρων αγωγών σύμφωνα με τα βασικά κριτήρια σχεδιασμού για την κάλυψη των απαιτούμενων αναγκών,
- χρήση της ελάχιστης διαμέτρου αγωγού που συνεπάγεται και το ελάχιστο κόστος αγοράς και τοποθέτησης

Αναζητάται η ελάχιστη διάμετρος που ικανοποιεί

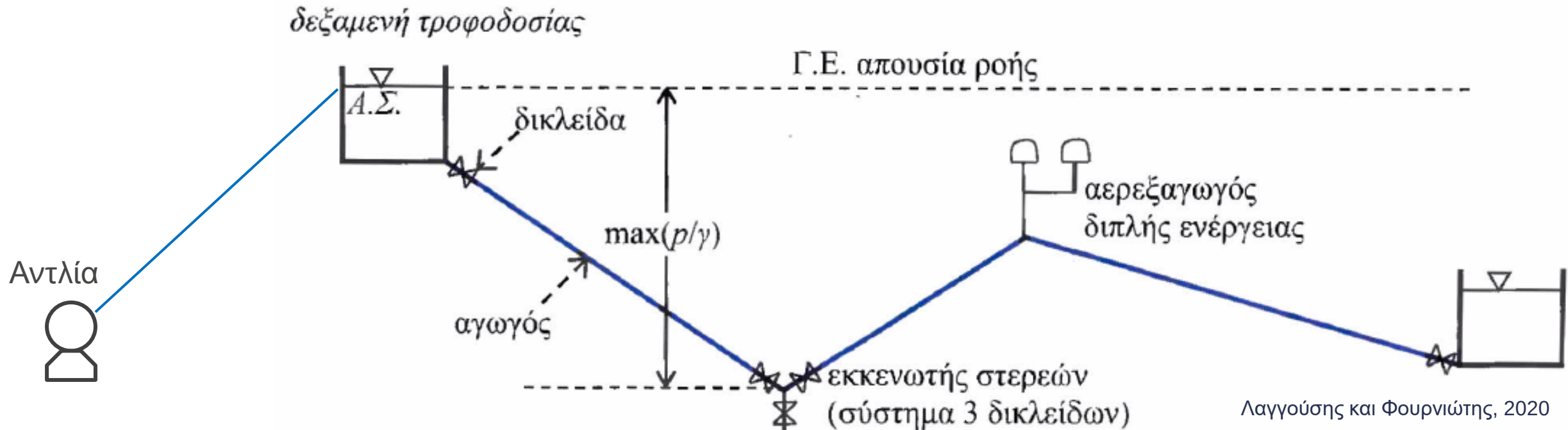
- τις μέγιστες και ελάχιστες επιτρεπόμενες ταχύτητες σύμφωνα με τους ελληνικούς κανονισμούς, και
- το διαθέσιμο ενεργειακό ύψος για απώλειες ενέργειας (βλέπε ΆΣΚΗΣΗ 5 ως παράδειγμα εφαρμογής),

Εσωτερική διάμετρος (mm)	V_{max} (m/s)	V_{min} (m/s)
$D_{εσωτ} \leq 125$	1.55	0.50
$125 < D_{εσωτ} \leq 175$	1.85	0.50
$175 < D_{εσωτ} \leq 350$	2.00	0.50
$350 < D_{εσωτ} \leq 450$	2.10	0.50
$450 < D_{εσωτ} \leq 600$	2.20	0.50
$600 < D_{εσωτ} \leq 800$	2.30	0.70
$800 < D_{εσωτ} \leq 1000$	2.40	0.70
$D_{εσωτ} > 1000$	2.5	0.70

Επιλογή κλάσης - διαμέτρου αγωγού

Πρακτικές συμβουλές

- Όταν το νερό ξεκινά από «κάπου» (π.χ. δεξαμενή, φρεάτιο κλπ) τότε η στάθμη ύδατος αυτού του «κάπου» είναι η κατώτατη (δηλ. δυσμενέστερη περίπτωση).
- Όταν το νερό πάει «κάπου» (π.χ. δεξαμενή, φρεάτιο κλπ) τότε η στάθμη ύδατος αυτού του «κάπου» είναι η ανώτατη (δηλ. δυσμενέστερη περίπτωση).
- Για έλεγχο πιέσεων, η δεξαμενή ή το φρεάτιο λαμβάνονται ως έχοντα την ανώτατη στάθμη (Α.Σ.).

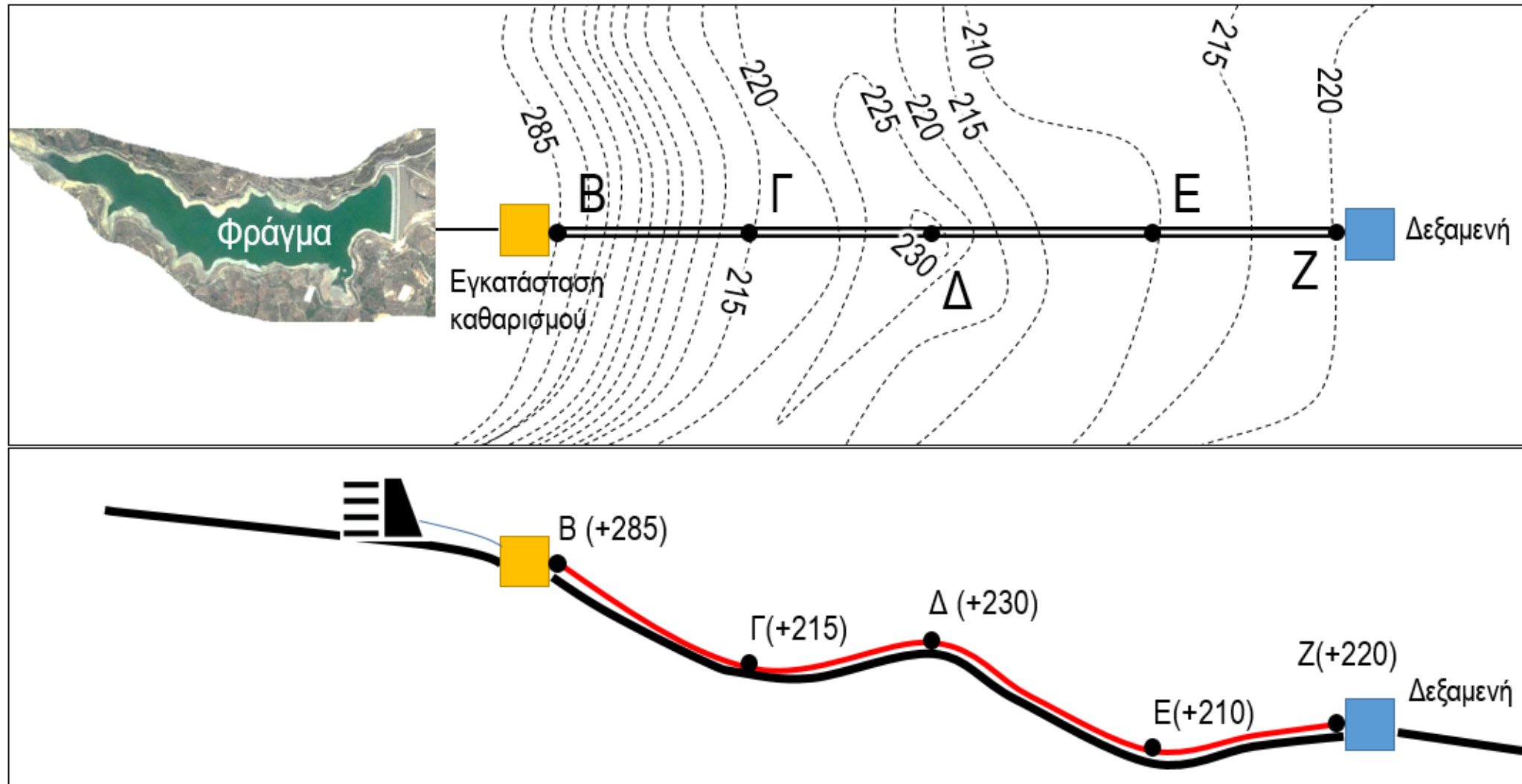

ΑΣΚΗΣΗ 5

Διαστασιολόγηση βαρυτικού
αγωγού εξωτερικού υδραγωγείου

Διαστασιολόγηση βαρυτικού αγωγού εξωτερικού υδραγωγείου

Αγωγός εξωτερικού υδραγωγείου Β-Γ-Δ-Ε-Ζ με παροχή σχεδιασμού 18,87 l/s πρόκειται να υδρεύσει οικισμό από ταμιευτήρα σύμφωνα με τη διάταξη του σχήματος:

Διαστασιολόγηση βαρυτικού αγωγού εξωτερικού υδραγωγείου

- Το συνολικό μήκος του αγωγού είναι 6000m (το μήκος ΒΔ είναι 2700m και το μήκος ΔΖ είναι 3300m).
- Το υψόμετρο της γραμμής ενέργειας στην έξοδο της εγκατάστασης καθαρισμού (σημείο Β) κυμαίνεται από 2-5m πάνω από το υψόμετρο εδάφους, ενώ η στάθμη της δεξαμενής ρύθμισης κυμαίνεται από 1-5 m πάνω από το υψόμετρο εδάφους ($H_{\omega\phi} = 4 \text{ m}$).
- Επισημαίνεται ότι κατά την έναρξη λειτουργίας του έργου δεν υφίστανται επικαθήσεις αλάτων στον αγωγό, και η ισοδύναμη τραχύτητα αυτού μπορεί να ληφθεί ίση με $k_s = 0,05 \text{ mm}$.
- Για το πέρας της περιόδου σχεδιασμού του έργου, να ληφθεί προσαυξημένη τιμή της ισοδύναμης τραχύτητας $k_s = 0,5 \text{ mm}$ (τιμή σχεδιασμού).
- Οι ονομαστικές και εσωτερικές διάμετροι και τιμές αγωγών HDPE κλάσεως 10, 12,5 και 16 atm που διατίθενται στο εμπόριο δίδονται στον ακόλουθο πίνακα.
- Η κινηματική συνεκτικότητα το νερού είναι $\nu = 1 \times 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}$

Διαστασιολόγηση βαρυτικού αγωγού εξωτερικού υδραγωγείου

Ονομ. Διάμμ. (mm)	10 ATM			12,5 ATM			16 ATM		
	Πάχος τοιχ. (mm)	Εσωτ. Διάμ. (mm)	Τιμή (€/m)	Πάχος τοιχ. (mm)	Εσωτ. Διάμ. (mm)	Τιμή (€/m)	Πάχος τοιχ. (mm)	Εσωτ. Διάμ. (mm)	Τιμή (€/m)
63	3,8	55,4	3,28	4,7	53,6	4,19	5,8	51,4	5,01
75	4,5	66,0	4,68	5,6	63,8	5,82	6,8	61,4	7,02
90	5,4	79,2	6,72	6,7	76,6	8,33	8,2	73,6	10,14
110	6,6	96,8	9,96	8,1	93,8	12,49	10	90,0	15,15
125	7,4	110,2	12,74	9,2	106,6	16,15	11,4	102,2	19,51
140	8,3	123,4	15,49	10,3	119,4	19,48	12,7	114,6	23,52
160	9,5	141,0	20,09	11,8	136,4	25,48	14,6	130,8	30,86
180	10,7	158,6	26,46	13,3	153,4	32,31	16,4	147,2	39,07
200	11,9	176,2	31,35	14,7	170,6	39,61	18,2	163,6	48,1
225	13,4	198,2	39,57	16,6	191,8	50,28	20,5	184,0	60,85
250	14,8	220,4	48,84	18,4	213,2	61,96	22,7	204,6	74,88
280	16,6	246,8	64,14	20,6	238,8	81,52	25,4	229,2	98,51
315	18,7	277,6	81,18	23,2	268,6	103,48	28,6	257,8	124,71
355	21,1	312,8	103,34	26,1	302,8	130,95	32,2	290,6	158,71
400	23,7	352,6	140,29	29,4	341,2	177,55	36,3	327,4	215,34
450	26,7	396,6	177,22	33,1	383,8	224,86	40,9	368,2	272,00
500	29,7	440,6	219,85	36,8	426,4	279,22	45,4	409,2	338,63
560	33,2	493,6	275,96	41,2	477,6	350,92	50,8	458,4	424,21
630	37,4	555,2	348,99	46,3	537,4	443,58	57,2	515,6	537,42

Διαστασιολόγηση βαρυτικού αγωγού εξωτερικού υδραγωγείου

Ζητούνται:

- 1) Να διαστασιολογηθεί αγωγός HDPE για μεταφορά της παροχής σχεδιασμού με τη βοήθεια της οικονομικής βελτιστοποίησης με αναγωγή μεγεθών σε ετήσια βάση.
- 2) Κατά την έναρξη λειτουργίας του έργου η μέγιστη ημερήσια παροχή είναι 8 l/s. Προτείνετε κατάλληλο τρόπο ρύθμισης της παροχής.
- 3) Στην περίπτωση που το υψόμετρο του σημείου Δ είναι +260m να προταθεί λύση για τη διαστασιολόγηση του εξωτερικού υδραγωγείου.

Διαθέσιμοι σωλήνες HDPE στο εμπόριο

HYDROLIFE PE 100 EN 12201 10ATM - SDR 17			
Κωδικός	Εξ. Διάμετρος mm	Πάχος Τοιχώματος mm	Τιμή €/ m
0300321000	32	2,0	0,99
0300401000	40	2,4	1,35
0300501000	50	3,0	2,07
0300631000	63	3,8	3,28
0300751000	75	4,5	4,68
0300901000	90	5,4	6,72
0301101000	110	6,6	9,96
0301251000	125	7,4	12,74
0301401000	140	8,3	15,49
0301601000	160	9,5	20,09
0301801000	180	10,7	26,46
0302001000	200	11,9	31,35
0302251000	225	13,4	39,57
0302501000	250	14,8	48,84
0302801000	280	16,6	64,14
0303151000	315	18,7	81,18
0303551000	355	21,1	103,34
0304001000	400	23,7	140,29
0304501000	450	26,7	177,22
0305001000	500	29,7	219,85
0305601000	560	33,2	275,96
0306301000	630	37,4	348,99

HYDROLIFE PE 100 EN 12201 12,5ATM - SDR 13.6			
Κωδικός	Εξ. Διάμετρος mm	Πάχος Τοιχώματος mm	Τιμή €/ m
0300321250	32	2,4	1,11
0300401250	40	3,0	1,73
0300501250	50	3,7	2,61
0300631250	63	4,7	4,19
0300751250	75	5,6	5,82
0300901250	90	6,7	8,33
0301101250	110	8,1	12,49
0301251250	125	9,2	16,15
0301401250	140	10,3	19,48
0301601250	160	11,8	25,48
0301801250	180	13,3	32,31
0302001250	200	14,7	39,61
0302251250	225	16,6	50,28
0302501250	250	18,4	61,96
0302801250	280	20,6	81,52
0303151250	315	23,2	103,48
0303551250	355	26,1	130,95
0304001250	400	29,4	177,55
0304501250	450	33,1	224,86
0305001250	500	36,8	279,72
0305601250	560	41,2	350,92
0306301250	630	46,3	443,58

HYDROLIFE PE 100 EN 12201 16ATM - SDR 11			
Κωδικός	Εξ. Διάμετρος mm	Πάχος Τοιχώματος mm	Τιμή €/ m
0300201600	20	2,0	0,69
0300251600	25	2,3	0,95
0300321600	32	3,0	1,38
0300401600	40	3,7	2,07
0300501600	50	4,6	3,17
0300631600	63	5,8	5,01
0300751600	75	6,8	7,02
0300901600	90	8,2	10,14
0301101600	110	10,0	15,15
0301251600	125	11,4	19,51
0301401600	140	12,7	23,52
0301601600	160	14,6	30,86
0301801600	180	16,4	39,07
0302001600	200	18,2	48,10
0302251600	225	20,5	60,85
0302501600	250	22,7	74,88
0302801600	280	25,4	98,51
0303151600	315	28,6	124,71
0303551600	355	32,2	158,71
0304001600	400	36,3	215,34
0304501600	450	40,9	272,00
0305001600	500	45,4	338,63
0305601600	560	50,8	424,21
0306301600	630	57,2	537,42

Διαθέσιμοι σωλήνες HDPE στο εμπόριο

	10 ATM			12,5 ATM			16 ATM		
Ονομ, Διάμ, (mm)	Πάχος τοιχ, (mm)	Εσωτ, Διάμ, (mm)	Τιμή (€/m)	Πάχος τοιχ, (mm)	Εσωτ, Διάμ, (mm)	Τιμή (€/m)	Πάχος τοιχ, (mm)	Εσωτ, Διάμ, (mm)	Τιμή (€/m)
63	3,8	55,4	3,28	4,7	53,6	4,19	5,8	51,4	5,01
75	4,5	66,0	4,68	5,6	63,8	5,82	6,8	61,4	7,02
90	5,4	79,2	6,72	6,7	76,6	8,33	8,2	73,6	10,14
110	6,6	96,8	9,96	8,1	93,8	12,49	10	90,0	15,15
125	7,4	110,2	12,74	9,2	106,6	16,15	11,4	102,2	19,51
140	8,3	123,4	15,49	10,3	119,4	19,48	12,7	114,6	23,52
160	9,5	141,0	20,09	11,8	136,4	25,48	14,6	130,8	30,86
180	10,7	158,6	26,46	13,3	153,4	32,31	16,4	147,2	39,07
200	11,9	176,2	31,35	14,7	170,6	39,61	18,2	163,6	48,10
225	13,4	198,2	39,57	16,6	191,8	50,28	20,5	184,0	60,85
250	14,8	220,4	48,84	18,4	213,2	61,96	22,7	204,6	74,88
280	16,6	246,8	64,14	20,6	238,8	81,52	25,4	229,2	98,51
315	18,7	277,6	81,18	23,2	268,6	103,48	28,6	257,8	124,71
355	21,1	312,8	103,34	26,1	302,8	130,95	32,2	290,6	158,71
400	23,7	352,6	140,29	29,4	341,2	177,55	36,3	327,4	215,34
450	26,7	396,6	177,22	33,1	383,8	224,86	40,9	368,2	272,00
500	29,7	440,6	219,85	36,8	426,4	279,22	45,4	409,2	338,63
560	33,2	493,6	275,96	41,2	477,6	350,92	50,8	458,4	424,21
630	37,4	555,2	348,99	46,3	537,4	443,58	57,2	515,6	537,42

Πίνακας οικονομικών διαμέτρων

Ονομαστ. Διάμετρος	Παροχή λ/δλ	Ονομαστ. Διάμετρος	Παροχή λ/δλ
60	1,6	400	70
80	2,8	450	90
100	4,4	500	100
125	6,9	600	160
150	10,0	700	218
175	13,6	800	284
200	17,8	900	360
250	27,8	1000	444
300	40,0	1100	538
350	54,4	1250	694

Εσωτερική διάμετρος (mm)	V_{max} (m/s)	V_{min} (m/s)
$D_{εσωτ} \leq 125$	1.55	0.50
$125 < D_{εσωτ} \leq 175$	1.85	0.50
$175 < D_{εσωτ} \leq 350$	2.00	0.50
$350 < D_{εσωτ} \leq 450$	2.10	0.50
$450 < D_{εσωτ} \leq 600$	2.20	0.50
$600 < D_{εσωτ} \leq 800$	2.30	0.70
$800 < D_{εσωτ} \leq 1000$	2.40	0.70
$D_{εσωτ} > 1000$	2.5	0.70

Εναλλακτικά προσεγγιστική εξίσωση Colebrook

$$J = 8,21 \cdot 10^{-4} \cdot (0,905 \cdot D)^{-4,76} \cdot Q^{1,76}$$

